

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

№ 153 П'ятниця, 9 серпня 1991 року

Ціна 10 коп.

ДОСТАТКИ МІНУС ПОДАТКИ

Прайдіть отого коня, котрий не посмілюється підійти ближче до фотооб'єкта, здох якраз за часів волонтеристського оподаткування приватної власності.

А зараз вони, кіні і господар, намагаються підрахувати, що від них обох залишиться, якщо почати все запово? Вони ще не знають, що аж три закони щодо оподаткування опублікувало у сьогоднішньому номері «Голосу України»...

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

В ЧОРА в Києві відбулася бесіда між першим заступником Голови Верховної Ради України і Пленумом та міністром закордонних справ Угорської Республіки Г. Сесемські. Цього ж дня високі гості зустрілися з міністром закордонних справ України А. Зленком.

Довідний звіт про це читайте в наступному номері «Голосу України».

П РЕБУВАЮЧИ у Києві, Державний міністр праці, сім'ї та соціального забезпечення Беварі доктор Г. Глюм разом з Державним міністром охорони здоров'я УРСР Ю. Сліженком підписали Протокол намірів про співробітництво в галузі охорони здоров'я. Міністр Беварі зустрівся також з Першим віцепрем'єром УРСР К. Маском та відвідав лікарню № 22 міста Києва. Докладніше про ці події читайте в наступному номері.

З МЕТОЮ максимального залучення в державні ресурси продовольчого зерна Кабінет міністрів УРСР дозволяє Держхлібопродукту УРСР приймати, як виняток, у державні ресурси з оплатою не діючих умов за врожаєм 1991 року пшеницю цінних сортів з класифікаційною третьої групи і змістом П не менше 23 процентів.

Прийняте на хлібоприймальні підприємства вказане зерно повинні використовуватися в межах республіки для виготовлення хлібопекарного борошна з доданням сильної пшениці.

У ЗВ'ЯЗКУ з підготовкою до 50-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні Головною військовополітичною управлінням Збройних Сил СРСР і Центральний комітет ДТСААФ СРСР оголосили всесоюзний конкурс на краще висвітлення в газетах, періодичних та радіо військово-патріотичної теми під девізом «Спадщина».

В АВАІАЦІЙНОМУ науково-технічному комплексі імені О. К. Антонова відбулося вручення сертифіката повної придатності багаторічному літаку АН-74, створеному військовими авіаінженерами. Це значить, що відкриті злеті всі обмеження на серійну виробництво і комерційний продаж, у тому числі і за рубеж, унікального лівостороннього перевантажника, який успішно пройшов випробування практично в усіх кліматичних зонах, зокрема в екстремальних умовах Арктики і Антарктиди.

Ще у період експлуатаційних випробувань льотчик цього лайнера здобув широкую популярність не тільки в нашій країні, а й за її межами. Так, кілька разів, рятуючи життя, з групою Дмитра Шпаро, АН-74 зробив посадки на дрейфуючу крижину знайденої льодом 600 метрів у Північному Льодовитому океані. Потім в Арктиці він з успіхом забезпечував трансекртинну радіо-схо-кандидату експедицію, яка йшла через Північний полюс. У 1987 році на цьому літаку встановлено дев'ять світових рекордів. Два роки тому машина була успішно вироблена в Антарктиді, перебуваючи там загальною близько 200 годин і облетівши практично весь льодовий материк. У київському році вона брала участь у 39-му міжнародному авіаційному салоні в Ле Бурже і викликає інтерес у спеціалістів різних країн.

НЕ ПОСКОБИ — ЗАПРОШУЄМО

Перший заступник Голови Верховної Ради УРСР І. ПЛОЦЬ зустрівся з представниками Європейського банку реконструкції і розвитку

ГОЛОС України

Засновник —
Верховна Рада
Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047
Київ, вул. Наєвська, 4

ТЕЛЕФОН
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приміщення —
444-92-11

Відповідальний
секретар —
444-71-43

Завідуючий корекцією
444-84-42, 444-73-54
(телефакс)

ВІДПІЛИ:
парламентська —
444-84-52,
444-83-84,
444-82-05

444-29-01,

академічний — 444-88-07,

аграрний — 444-84-18,

літературний —
444-91-26,

освітній здоров'я —
444-88-59,

соціалістичне питань —
444-88-65,

економіки — 444-88-59,

культури — 444-80-44,
спорту — 444-88-88,

інформаційний —
444-81-13,
444-80-28,

історії України —
444-88-82,

вісник питань —
444-88-72,

реклами — 444-80-44

бухгалтерії —
444-88-00

Реклама не розміщується
і не повертається

Індекс 48955

Тираж 155.000

Переплатити ціну не рі-

ш 19 коп. 88 коп.

Газета виходить
3 рази на тиждень,
у вівторок на 8 сторінок,
у середу, четвер
та п'ятницю по 8 сторінок

Минуло трохи більше тижня, як з Києва відїхав Президент США Дев. Буш. І ось у Верховній Раді України нова зустріч, на цей раз з керівниками Європейського банку. Чи є між ними ділові контакти за часів? Думаю, що найімовірніше. До України П. Ставровський як суверенної держави, підписавши санкції, і, підтримуючи П. Смітліну пошуки, думаче, чим би їй допомогти.

Правда, давні стереотипи, які очікує підтримувати Центром в очах західних ділових кіл, будуть без нічого у цілді нічого не вийде, особливо після референдуму неспроможності вести прямих латерських стосунків з іншими країнами, які зазнали досі. І про це засвідчили на зустрічі репліка представника Німецького банку який і прямо і

натяками дав зрозуміти, що йому хотілося б мати справу з Україною, але через посольство Москви. На що Іван Степанович дотепно зауважив, як саме справу улаштувати, як не раз і не два надавала, Україні Західом через Москву, оскільки досі не знаємо, де ті гроші, які призначалися нам.

Характеризуючи ситуацію, що нині склалася між Центром і республікою, він висловив бачення збереження союзним урядом кредитів на Заході, перший заступник Голови Верховної Ради УРСР сказав, ми маємо реальні можливості, щоб взяти участь у солідарності. Один відомий членом мати нову ідею, що, де і на що бере кредити на Заході і розплачується за них нехай саме той, хто бере ці гроші. Україна відмовляється

надалі гасити чужі позички. Ця частина великого кола штатів, які цікавили західних бізнесменів, відповіла на їхні запитання, відповіла гостям. Їм імпонувала повна відкритість і П. Пловца, на що вони прагнули відповісти тим же, хоч, як відомо, комерсанти ніколи до кінця не розділяють своїх карт.

У принципі, головне бачення керівників Євробанку для нас не нове: вони підкреслили, що воліли б, аби це права приватизації, який би дав можливість бізнесменам — нашим і зарубіжним, знаходити між собою прямі контакти. Не раз і не два, горнозаводський діловий Союз, що, як відомо, думав ханувало бабів, і П. Пловца, який підняв з нас не говорив про анінсь розкол

всередині держави. Однак ми хочемо щоб це був Союз суверенних держав, у якому Україна мала б свою частку і окрема самостійного виходу на міжнародний ринок, участі в багатьох міжнародних організаціях, які повноправно держави.

Якщо спробувати коротко визначити позицію України у майбутніх заходах і програмі банком реконструкції і розвитку, яку вилучає І. Пловца, то вона звучить так: Україна має власну політику і ні в чому ні не просить. Вона запрошує іноземні банки, фірми, окремих підприємств до спільного бізнесу, до налаштування під конкретні справи, з яких усі матимуть вигід, а ось з таким співробітництвом майбутнє нашої країни.

Анатолій КРАСНЯНСЬКИЙ.

ЗА РІВНУ УКРАЇНУ НА ВІЛЬНІЙ ЗЕМЛІ

Політична палітра України

Щиндо чи політично, але багатопартійність як один з чинників демократизації української держави здобувся свій шлях у політичному житті України. Той монолог козаків і єдиності, який цементується зусиллями однієї правлячої партії, здається, може перетворитися на монологізм, який лише загрозить новим граням на шляху розвитку держави.

Нині ми, маємо, і зарані говорити про реальну політичну конкуренцію у республіці, і депутати в сесійних залах Рад розмовляють асе не за загальним апаритивно-територіальним принципом, а в межах фракцій, однієї нині часи вже ставлять нас перед вибором.

А що знаємо про лідерів нових партій, їхні ідеї, програми? Ось, предствосмо читачам Українську народно-демократичну партію (УНДП), перший з'їзд якої відбувся в липні 1990 року в Києві. На запитання кореспондента «Гу» відомий співголова УНДП А. КІРБЕВ

не наші об'єктивно-позитивна реча виявляють генетичного потягу до самостійності. Ми прагнемо реалізувати наші партійні гасло — вільна людина на вільній землі у вільній державі.

Україна — багатонаціональна держава. І будуча партія, що розраховує на масову підтримку, мусить передбачити реалізацію своїх ідей на вільній політиці. Як у нас з цим питанням?

Хотів би тут одразу наголосити, що головне для нас інтерес особи. Права людини ми ставимо над усім. А саме тільки шляхом гармонізації особистих інтересів можна досягти стабільності суспільства.

Ми не є партією виключно української нації, хоча знаємо, серед ривних: це норина нація, вона не має нішої території для саморозвитку. Для нас усі нації є рівними і всі мають користуватися правами культурної автономії, як до саморозвитку, так і до компактного проживання.

Допускаєте можливість федеративного устрою для України?

Саме він найбільш прийнятний у наших умовах, коли помітна досить велика різниця в культурному, еко-

номичному, історичному розвитку регіонів України. Вільні хоча б Польщі і Либосів Карпатів в Одещину. Це не всі глибокі одні держави, але вони набули самобутнього оформлення. Тож саме федеративний устрій УНР, який і буде найпридатнішим для Української держави з нормальною президентською чи парламентською владою.

Одним із шляхів досягнення цього і наш перехідний період вбачаємо реструктуризацію УНДП, яку, вочевидь разом з іншими партіями та організаціями, ми обстоюємо неможливість України. Маємо вже зареєстрованих приблизно 3 мільйонів чоловік. А далі — спадання Конгресу громадян незалежної України.

Сьогодні ви ставитеся до Союзу як до опору, аніж до негативу?

Украї негативна. Той договір, що нам пропонується, не приймаємо. Не треба обманюватися результатами референдуму. Рівень політичної культури, складовою якою є і політична культура, який розподіляють державу суть потрійного запалання. Звичайно, ніхто не був проти гарантування прав і свобод людини — це в значенні до підпису референдуму. Та все ж процес людського пробудження йде.

Чи маєте своїх представників у Раді?

У Верховній — ні. За те маємо в кількох районних місцевих на Миколаївщині, у Харкові, в Києві.

З яких партій ви вважаєте можливим для себе створити коаліцію?

З будь-якими, що стоять на позиції незалежності Української держави і виступають проти дискримінації національних, класових, релігійних мотивів, проти риму держави над особу.

Віа обсягу

Олег ОЛІНІК.

На шпальтах преси Рад

ДІЛО — ВСЬОМУ ГОЛОВА

У Раковському мікрорайоні Хмельницького — подорож «Чісна газета». «Власне слово», — відбудується установчий збір на яких обрано комітет громадського самоврядування. Представники трудових колективів, громадсь-

кі організації, військових частин спільно обговорили питання діяльності комітету. Було зосереджено увагу на численних проблемах соціального і культурного життя населення. Відзначалося, що не всі депутати сумісно ви-

тан говорили виборці. Що стосується конкретно ко мікрорайону, підкреслили виборці, то варто найперше розглянути і вирішити питання збирання відходів, людей екологічно чистої води, рішуче покласти боротьбу із злочинністю, яка є одним з найбільш гострих питань кошопшення.

Телеграфним рядком
з Дніпропетровська

Про що говорити

ХТО ВИНЕН, ТОЙ І ПОВИНЕН

КРИГА СКРЕСЛА

Понад півроку колективи п'яти автобаз намагаєшся виниклих підприємств у сфері власності, але категорично не погоджується Мінбуд УРСР. У серпні колії також виникли аварії: вилетіло вже кі, то ми страйкуємо. І крига скресла. З Києва у Дніпропетровськ їде автобус не рівно, у угонявачей Мінбуду примити вимог вгамованості.

УСЕ НАВКУР МОЄ

Ще торік у мого роду. Васильківський районі скупалися дівчата І. Брідки, заснували кооператив та орендні підприємства І. Брідки. А тепер проголосували за ліквідацію кооперативу на орендні підприємства І. Брідки. І. Г. Шевченко. «Після мого адміністративного командирів машин, якби не вийшли з району самостійного та колективного селянського господарства — колгоспу, — голова райліспромхозу Микола Лось.

ДЖОРДЖ ЕННІС,
НОВОРОДЖЕННЯ

Після двох зміщень у сім'ї Наталі та Анатолія Енніс — син. Стався це лід на першому народженні. Президент США Джордж Енніс у Києві. Щоб увічнити історію лід, Енніс і наречка коханою. Джордж Енніс. Чом би їй? Не виключено, що в майбутньому такій Джорджі матиме шлюб з президентом України та незалежної України.

СПОЧАТКУ ДУМАЙ
ПРО ДРУЗІВ

Як би там не було, а шкатулки своїм «багато-серійним» стріляючим дечого додати. Але чому забути про шкатулки-квалідації, які втрачають здоров'я у підлітків зворота? Замість випускних «навістників» Звідомо Донбасу тутешні лідери новоствореної незалежної України. І лідери: «Ми практично, а сьогодні практично не можемо проголосити свої ідеї». Підготуйте лакет вишого шкатулки-квалідації.

АВТОГРАФИ
ПІРІВНЮВАННЯ

Не лише худим розписом серйозно прохання Петриків, як що знову, як і комуністична релігія — танок невідомий сіл. Майже всі сім'ї та сім'ї Раді прохання. Звідомо понад 20 тисяч підписів, на вимогу відомості Петриківський район відомості свого учасника, як один з керівників області.

Микола НЕЧУПОРЕНКО, власник кореспонденту «Голосу України».

Буковина знову розпалачується за чужі гріхи. Чого ради коштує задоволення Дорогобичівського нафтопереробного заводу. До того ж, під цей шум, що несе несподівано підприємство сполучило в рік добурання поршні хімікалія, у тому числі фенолу.

Щоб запобігти масовому отруєнню людей, псування очисних споруд та фільтраційних установок, у Чернівецькій області доведенося примити подачу води населенню по пунктам з русла Дністра.

Кілька днів понад 300 тисяч жителів користувалося привозною водою. Було залучено транспортні засоби з усіх районів області. Допомогли автоцистерни й єсудні.

Багатокілометрове маслянисте пламя заради частково нейтралізовані. Звернуло те, що це плінуть залишки нафтопродуктів, але вони вже не становлять серйозної небезпеки. Через дещо другий час подача води населенню по пунктах населених пунктів відновиться.

Щоб уможливити такі бідні майбутньому, з ліквідацією ініціальної інстипула Чернівецька обласна Рада народних депутатів. Вона звернулася до керівників області, які приймають до роботи Дністра, з проханням зняти участь у злочинній на-

рад підло спільного порятунку ріки. Однак єсудні, окрім ливів, відверто ігнорували добрий почин. На наряди вони відірвали осіб без відповідних повноважень і компетенцій.

І все ж розмова відбулася. Не у всьому відверта й конструктивна. Особливо нещирі і плутаним був виступ головного інженера Дорогобичівського нафтопереробного заводу М. Сінука, який виступав за аварію намагається перекласти лише на стихію.

Після гарячих дискусій констатовано. Дністер потерпіло від колективної безвідповідальності, а значить і виходить з біди теж треба громадою. У прийнятій програмі постанції під Лівською, Івано-Франківською, Тернопільською, Хмельницькою, Вінницькою і Чернівецькою областями вирішили, що по басейну ріки слід створити надійні водохоронні зони, примити надійні підприємства.

Висновок сподівався на широкій підтримці з цього питання з боку Кабінету міністрів УРСР. Полягаєся надій такою на те, що недовіра до ініціативних підприємств дій у справі порятунку Дністра уряди України й Молдови.

Василь БАБУХ, депутат Чернівецької обласної Ради народних депутатів.

Факт і коментар

«ТИХИЙ ЧОРНОБИЛЬ» ПРОЦВІТАЄ

6 серпня учасники екологічного табору, про який ми вже повідомляли, вандас до річки, щоб виловити рибу. Конкретно заохочення водоуварівліа козкозаводу. Спроба зупинити борище за екологію силою не вдалася. Тож на переговори вийшли голова міськради Ю. Бочаров, заступник прокурора області А. Остренко та інші. А Остренко, хоча й владнав, хоче щодо антистії порушено кримінальну справу.

Прокурору пояснюють, що дії підприємств підпадають під статтю 187-5 КК УРСР безумовно, якщо це суперечить закону, куди не повинна впровадити порушення.

Але вже набрав чинності новий Закон УРСР «Охорона природного середовища», який ігнорує антистії. Законодавство козкозаводу, — сказав учаснику переговорів заступник прокурора області А. Остренко, — хоча й вивиняти сенції до керівників заводу?

Пояснює, — відповів прокурор, — стаття 84 «Обов'язку до адміністративної відповідальності». Органи Держкомісії природи за невиконання ініціатив можуть віддати матеріали для притягнення до адміністративної відповідальності того чи іншого керівника.

Отже, названий закон не передбачає кримінальної відповідальності дирекції заводу в нашому конкретному випадку.

— Ні, не передбачає. Козкозаводу — потужний отруєвач міста шкідливим газом бензоліном, тому й дістає назву «Тихий Чорнобиль». Викид шкідливих речовин тут перевищує норму у 200—2000 разів. Загрозлив об'ємом отруєної природи змусив прийняти роботи оприєми агрегата спомоговарючого цвук.

Про це зазначено, йшлося на мітингу 5 серпня.

Та настав новий день, а дим з козкозаводу валить, як і раніше. Ось чому те учасники екологічного табору віддалися до санітарних заходів.

А тепер задумався, хто і звідки «Тихий Чорнобиль» — заводська чи прокуратор?

Олександр МНХАЙЛЮТА, власник кореспонденту «Голосу України».

Запоріжжя.

Цифровий калейдоскоп

ВІДСОТКИ ЛЮДСЬКІ

За даними Міністерства статистики роботи, обліку у плані розрахунку, в 1989 році в Україні нараховувалося 1,6 мільярда населення, або 3 мільярди населення, з них 1,6 мільярда населення, серед яких 38 в 16-річного віку.

З 1980 року понад третину населення народилося в 1989 році, понад п'ять частин населення в 45 років. Кількість народившихся у 1989 році, порівняно з 1980 роком, збільшилася на 1,6 мільярда, але в 1989 році, порівняно з 1980 роком, збільшилася на 1,6 мільярда, але в 1989 році, порівняно з 1980 роком, збільшилася на 1,6 мільярда.

Рік	Кількість (тисяч)
1986	160
1989	204
1990	232

Останній показник порівнюється середньомісячною зарплатою на підприємстві, порівняно з 1989 роком, збільшилася на 10 тисяч) та Росії (52 чоловік).

Катерина

Характеристики

ПАСАЖИ З П'ЯТСОТ-ВІСЬМЬ

Світ — навіяний, і це сумно. Приїхавши до села Ручок після двох днів автобусу до Хоролу, був у вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині. Рішення тут стояла ніч, і ніч була вранній годині.

Георгій ВОРОТНИК.

ВАННА НА ТАЧАНІ

Ах, тіло!

милася? Телефоную до сестри. Як би там не було, а шкатулки своїм «багато-серійним» стріляючим дечого додати. Але чому забути про шкатулки-квалідації, які втрачають здоров'я у підлітків зворота? Замість випускних «навістників» Звідомо Донбасу тутешні лідери новоствореної незалежної України. І лідери: «Ми практично, а сьогодні практично не можемо проголосити свої ідеї». Підготуйте лакет вишого шкатулки-квалідації.

Вони, тобто об'єднання, даю оці в місцевій пресі оголошення: «Ласкаво просимо до одеської пляжі». Як та просять? Аж об'єднанням стільки часу від часу через ту ж пресу нагальне одеситам і гостям міста всі морські пляжі в Одесі закриті, кинути там суворо заборонено. Бо вода надто забруднена, в ній сотні разів більше бактерій, ніж допустимо. І наша газета про це нещодавно повідомляла.

Можливо, ситуація раптом змі-

ризує? Телефоную до сестри. Як би там не було, а шкатулки своїм «багато-серійним» стріляючим дечого додати. Але чому забути про шкатулки-квалідації, які втрачають здоров'я у підлітків зворота? Замість випускних «навістників» Звідомо Донбасу тутешні лідери новоствореної незалежної України. І лідери: «Ми практично, а сьогодні практично не можемо проголосити свої ідеї». Підготуйте лакет вишого шкатулки-квалідації.

Вони, тобто об'єднання, даю оці в місцевій пресі оголошення: «Ласкаво просимо до одеської пляжі». Як та просять? Аж об'єднанням стільки часу від часу через ту ж пресу нагальне одеситам і гостям міста всі морські пляжі в Одесі закриті, кинути там суворо заборонено. Бо вода надто забруднена, в ній сотні разів більше бактерій, ніж допустимо. І наша газета про це нещодавно повідомляла.

ДВЕРІ ДО СПІЛЬНОГО ДОМУ

Прикладно, який вантаж був у 1989 році, коли в раді району Закарпатської області відправив пункт спрощеного переходу кордону. Крім життєвих речей, люди швидко вивчили дипломати, продавали іноземні автомобілі за справу афганців. Ніби, банальні, вантажі були економічною бюрократичної тяганини могли наважуватися одні до одного. Не треба було везти і дефіцитний товар на продаж: обмінювали гроші — по 30 карбованців за собою.

Значно, окремі зловживання траплялися. Негативно впливала на діяльність цих пунктів і відсутність належних умов для митників та прикордонників, незадовільна їх робота. Треба було наводити елементарний порядок. З обох сторін. І якщо радянська більшість мірою вивчала вимоги зовнішнього, то друга не поспішала. І тоді СРСР з односторонньою поведінкою закрив перевалку між пунктів спрощеного переходу. Як наслідок, в Україні тутісі заводина основні пропускні пункти.

Де ж вийді із становища? Як відновити роботу цих пунктів, спорудити нові. Однак спочатку довести їх до рівня міжнародного стандарту: подати про відповідні служби приписання, інфраструктуру, гігієну, дипломатичні доріжки тощо. Це стосується й основних КПП, ставники яких сьогодні часом більш ніж жалюче: довелися і черги, «пробки», немає елементарних умов, аби купити бодай бутерброд, попитати, одержати медичну допомогу тощо.

З 1 січня 1993 року набав чинності Закон про в'їзд і вихід. Проробили, значно зростає кількість так, що перетинає кордон, а своєчасно і якісно підготувати до цього ми чомусь не поспішав.

Ось такі думки звучали на

проведенні в області Раді робочий нараді за участю представників МЗС СРСР, Комітету державного митного контролю СРСР, Головного управління прикордонних військ КДВ СРСР, Кабінету міністрів УРСР, генеральних консулств Угорщини, Румунії, Чехо-Словаччини та Польщі, компетентних служб цих країн, керівників місцевих і Закарпатської прикордонних областей. Віз П. Голова області Радми М. Володченко.

Внесено ряд конструктивних пропозицій. Зокрема, проект щодо розширення КПП «Ужгород — Вишне — Немцове». Було вказано, фірма, яка хоча замітка може приступити до роботи, але і це означає Москва. Про це говорив Генеральний консул ЧСР у Києві Роберт Гайренчар.

Румунська сторона підтримала ідею спільного будівництва моста у Солотвині, щоб

розвантажити пункти переходу у Дікові та Терезі. До речі, так люди перетинають кордон пішки по залізничному мосту, що не відповідає навіть елементарним вимогам безпеки. Сивалко зустрічалося пропозицію про адміністративного пункту спрощеного переходу в селі Яблунів Хустського району з наданням йому та пункту в Дікові відповідного статусу. Трапляються й парадоксальні ситуації, коли вантажі, що йдуть в Румунію по бар'єрі, доводяться транспортувати із Закарпаття аж через Чернівецьку область.

Дещо подібна ситуація і з Польщею. Закарпаття має з такою спільний кордон. Із такою ж люди туди через Чехо-Словаччину. Консул Польської Республіки у Львові Андрій Крестовський також підтримує пропозицію про адміністративний пункт спрощеного переходу поблизу села Лубя Великоберезнянського району.

Яну. Мали місце й інші думки. Але в односторонній нараді мало мовляти: для вирішення багатьох порушених проблем потрібні міждержавні домовленості. Тільки в цьому разі на місці надійдуть необхідні для облаштування пунктів переходу кордону інвестиції. Хоча, звичайно, чимало можна зробити й за рахунок місцевих бюджетів.

Вирішено створити комітет з питань спільного співробітництва з метою співпраці з метою вступу всіх заінтересованих сторін, яка б у складі сторін підготувала для уряду СРСР, ЧСР, РП та Румунії всебічно обґрунтовані пропозиції з порушених питань.

Ідею до спільного європейського дому, треба задалегідь подати і про армійні двері в нього.

Микола ГОРБАТ, власний кореспондент «Голосу України». Закарпатська область.

Фейлтон «ДІЛЬНИКИ» НЕ ВІДПУСКАЮТЬ

Т О ВСЕ англичани, що у нас нібито являть клас існує. На чолі з гегемоном. Вайно! Немає ніяких класів і ні білих світових, ні менш. А є два та три громади — прохачі і дільники. На різних, що правда, сходах суспільної драбини, але всі одні: одні просять, інші — ділять.

Ось, приклад, візьмемо село. Саого часу у дядька безплатно забрав землі, коня, оля і все інше приналежності, поставив колішнього господаря у позу зазнав записку з простягноту вперед правдую. Треба тоби коня горді вивести, поїсти, шер на вивести? Проси. Сіна? Соломо? Гичка? Хліба платити? Проси, дядьку, проїсти за свої кроки — як злистується, то дадуть.

Голова колгоспу, кажуть, в усьому цар, асе у нього в руках. Правильно, цар, але грош за одного боку. З другого — прохач. Клянчить у районі приналежності і віддучи, цеглу, ліс, дощову, техніку, фонди, лічмі...

Значить, справний цар у районі. Ну, жакимось, в районі. Безземельно. Районний цар з межах свого володіння навіть більше, ніж просто цар. Бо він головний дільник. Поща. Квартир. Найгостріших дефіцитів...

Але щоб ділити, то треба його мати. А щоб мати, районному царю треба відповідно в області. А відповідно...

А ми казали класи. Ніки не класи, а — прохачі і дільники. Ми просямо все: квартири, мікроу, дитсадку, цукі, меді, путівку на курорт, навіть належу за законом, профспілково відпустку — теж. Та! Пішлимо у заї! «Приму надати належну мірою профспілково відпустку». «Належну», а можуть і не надати. А колись просили цукі, цукі, старші й убогі каліки...

У розумників капіталістич-

них країнах люди працюють за підрозумки економістів, примор, шість годин на себе і діл на дядю. У нас напідбав, Вселюдський, прохачіст держава — приласне право частку нашої праці і ставити нас у привилегійне становище. А ми, як безпосередньо надляють «благам» прохачі — дільники. Ділять усе. У вершу чергу, безумовно, надляють себе. Квартирами. Автомобілями. Імпортерами дефіцитів. Путівками у найкращі сади і закордонні круїзи. Місцями для дітей у кращих вузах. «Теплим» посидлом...

Ось така, виходить, утворилася і розвинулася у нас Система. І справою честі, доблесті і героїства як Фейлтон, так і ми, як дядько, як вюрислю, уміння віддавати всі сили служінню народові, а потримати до команди дільників. Стати розпорядником хоча б біля мильняного корита. Чи хоча б прилаштувати на чийось чобіток підлість якомога ближче. Бо там, що позадю, що далеко, хіба що якісь жалюгідні обиди залишаються.

Система не вимагає, від корупціонізмів і розуму, ні розуму, ні якості талантів. Хоча ні, вимагає: мати добрий нюх, точно знати, кого і на яку відстань до корита допущати, а кого — ні, не палити, не лаятишним слухом, безмірно втомленим від безжальних клопотів поглядом — гнати геть, не даючи дільнику додержку цього неспівного закону, він завжди є як ви-

соти. Ному «товаришески» підкуштувати руку віді, перед ним догдило вигукнутись ніки. І навіть у лінійній лабораторії, його баночку, принесено на аналіз. Візьмуть обов'язково із захопленням.

Шановний авторе, чую ваш невдоволення голос читача, — для цього говорити про те, що будо? Ажте тепер ми діємо до іншого життя. Діємо до уми.

Згоден. Адемо. Але так Адемо, що практично не можемо зрушити а місця. Чому? Бо нас не пускають. Хто не пускає? А це от ж — дільники. Вони завжди домінують, скільки тільки треба на Чучотині, які докини асфальтовану доріжку прокладати у Костромській області чи поїм продавців паровозів гриби пастухам Ниркістау.

Вони не можуть нас адпустити. Бо куди ж тоді їм

усім подітися? Ну, еке-міністр і підлість полків їхніх заступників ще треба прилаштувати, щось придумати. А куди поїтиш дільник і англіями вищою, нікичю і зовсім дрібною «челяді», яка поїти, що добре їсть, м'ясо спить, з почитуєм своїм значущі сіднуть у розкішних офісах і може чиясь лати або не дають? У колішнього звидуючого відділку, що не ставиже розпоряджати десятками і сотнями мільйонів, буде друг у Азербайджані безмежно владний і настільки ж шедрий? Колішній генератор — хто піднесе «за сприяння» дороги французьку лаву?

Нас не відпускають з цієї Системи і свої, рідні, дільники. Ось сидить, приклад, в області колішній. Нічим не знаменитий і зовні неприємний. Але... Але він причетний до розподілу сім'яного зарплати дасерської техніки. Приїжджає до чоловіка інших чоловік —

голова колгоспу, тобто у даному разі — прохач.

Петре Івановичу, — прохач, кождий новий треба до зарізу.

— Ти гадаєш, лише тоби треба? Зразку до ночі вороти не обминають, тожого п'ять на обиди виділяю...

— Так мей — до зарізу. Петре Івановичу, що хочете...

— Така в очі, в очі, в очі, і стільки обиди віддавати! — Ну, гаразд, щось зробимо, ішому б не зробив, а тоді зробим. Може, текі колись щось...

Тож тепер голова для Петра Івановича? Вічний рай і боржники. А разом з рабом у райді обминають і колгосп на пасіку, і свинарська, і садок, і ставок...

Люди ламають голови: де воно все поділося — товар, продукт? То ж усе було! Відповідь проста. Дільничка стає шораз більше, а того, що належить ділитися, природно, шораз менше. Та, зрештою, дільничкам саме це і навігаційне — щоб усього було менше, ніж на вистачило. Це виправдовує їх існування. А який всього — продукт, товари, квартири, автомашини — такі ділки, то майже б були вони дільнички! Десятки мільйонів теперішніх халібоків довелися б працювати, зарплати собі на хліб. Зате зникли б «адвукальніки».

У цьому протиріччю, логічності сть, каліш системі ділити не своє. І як я дияно, що теперішні дільники над усе боїться того, що на вистачило. І з'являється господар — той, що сам робить і сам розпоряджається зброєю. І ні нікого, нікого, нікого, нікого ніким нічим не зобов'язаний.

Але поїти, що на жалі. Системи хоч і борить розжана, існує, існують і прохачі. І дільники.

Сергія МЕЛЬНИЧУК, власний кореспондент «Голосу України».

Мал. Сергія ФЕДЬКА. Річне

Жива-91

ПІСЛЯ ДОШВІ

«Я повідомляла нашу газету (я була з 6 серпня), голода на Хмельницькій області. Генерал Гусельников звернувся до населення області з проханням прийняти на допомогу екіпажам у надзвичайній си-

туації, що склалася анастодж тривалих проливних дощів. З огляду на відсутність переважає більшість трудових колективів міст та селищ

області. Вже наступного дня вийшли в поле «десантні бригади» майже 400 організації та установ Хмельницької області. Стурбованість проявили миськономи і райкоми

компарті. На знайений лан було додатково направлено понад 3 тисячі комуністів. Остерон не залишилися комсомольці та пенсіонери. Дітих було наділено спеціальні автомобілі і оголошено місця збору для в'їзду в поле.

У деки колосисти прибуло

стілки людей, що не вистачило до роботи. І ніс, вилупов тощо. Та, попри все, живих на Хмельницькій області темпів з кожною годину. Нарешті вийшло до 1 м. Надія, що врятовані, де врятовано.

Наш кор.

ЗАПОЛЯРНІ ЧОРНОМОРЦІ

НЕНДЦЬКЕ слово «кара» означає «чорний», звідси, й назва Карського моря, ось чому воєни — чорноморці...

Ми бесідуємо у невеличкій канцелярії Ньської застави Окремого арктичного загону, за 500 кілометрів північніше Полярного кола.

Мой співрозмовники — молодший сержант Віктор Цилемко з Черкащини та радний Сергій Баренік з Харківщини.

Тема — як воєни лотралики аж сюди. Віктор: «Коли нас брали до армії, литали, хто хоче лишитися на Україні. Ми промовчали, бо не вірили, що це щиро. Після карантину в олімпієх у сержантській школі, на Заневіззі. Було неважко, погана їжа, нагартку стосунки з місцевими і місцевими солдатами. На пролозіцію служити на Півночі погодився з радістю. Так олімпієх на мисі Харасавей, знайшов тут семеро земляків».

Сергій — усміхається: «Я писав рапорт, що хочу служити тільки на Україні. Але, як бачите, служу тут...»

Одних хлопців не реується служити вдома.

Чому? На заставі — подавки стосунки, цпаже служби, кепована їжа. І просто — тут цікаво, розширює світотгла.

Потім до канцелярії зайшов заступник начальника застави налітак Юрій Моргунов Розовів, що заставу заскоровано тільки п'ять років тому. Сторяються брати хлопців з Півночі, звички до

кестачі кисню, п'ятдесятиградусних морозів, лоярних шестимісячних ночей. Раніше солдати з України було багато, зараз майже нема.

Служба — не калрунка: за літанам та лароплавам стемать прилади, а переводити кордок через Льодовитий океан ще ніхто не пробував. Отож, багато вільного часу — спортзал, бібліотека, телевізор. Патрулювання берегової зони — кйби розрядка для душі. Часом зустрічаємо білхведмедів, моржів.

Постачники у нас — не накірше, і свої калорії хлопці отримують, але все це заховиться у серпні, під час навігації, раз на рік. Республіканські газети не переддлануємо, нема грошей, що чесно. Та й центральні газети приходять сколом, бо пошту з материка возять вантажні літаки геологія, а регулярних рейсів нема.

Служба — відносно спокійна, за всю історію застави не було жодного сербозного кедзяничного акадуду.

Отже, батьки кетай не турбуються.

...Коли а покидає заставу, на чорному тілі моря логодувалися крижані брикли, анілксуючи у світлі полярного дня.

Андрій КОТЛЯРЧУК.
Фото автора.

Салехард — Кіта,
Липень — серпень 1991 року.

Роман ЛУБКІВСЬКИЙ

ТІНЬ ВІД ЗОЛОТИХ ВОРІТ

МОМЕНТ ІСТИНИ

Я серпня син, то вересню
люблю.
Із ним самотність поряну
ділю,
Як чорний хліб то білий
виноград,
Зітхонна моря, анласки
цикад,
І ветру, що на березі поллю.
Те на хотіє би розділю
із з ним
Долески, срібний, явловий
днім —
Дім мартоплиц над річником
Остриєм,
Що осідає досі попінцям
На серці. Серце, що робить
з ним!

«Той дим Поділяв мавш
пронести
Крізь іммерійські вимерлі
світні,
Крізь снів мравзо акціаліх
допни,
Де мов зі сну пригадає
полни
Те, що збува чі зобувши,
ткн...»

І зрозуміли: ти — неадечний син,
І сом себе підпопни без
жалою.

ЄВШАН —
ЧОРНОБИЛЬ

Дрібна стебло, білина
стелоза
З-над жовтого смілого
світлу болки
(До Калки це було?)
Чи пісна Калки?),
Умартана рослина, то —
жива,
Видирила є'а'а
з невоп...»

Пригадають, як заплясав хон
Сирчані
Достойний золоті допі
Прославений літописом
світан.

Ми домо всі, усім достатком
місяд,
І асві троям сущим
про запас.

Видялямоса в обличчя
літописця —
Напевно, його промук
свезд насі
Він все розжже. Висползт
пошну

Запу й людині. Заверзу зло.
...Як плавка хон Сирчані,
трай-сашну
З одним нещасним вояком
на бутю!

...Євшан-чорнобиля.
Білч-чорнобиля. Зона.
Хронометри. Дозматри.
Дироти.

І напідкупна служб
гори́зоніне —
До власного порога
на дітні!

А стовити нові бетонні
штра,а
Усім народам — ливаєтні!
І жити
У двадцять паршій
вкіндіється ватра
Реакторів!

Сирчане, час біжить...
...біжить — устїгнєш.
Породіють домо;
Запарять тепла прося —
нишчан.

Тако тривога внижже.
А втомо
Спливе як радіація
в ексн...

Розповіст тіл неосвітні
рачі —
Чого в тих русів тілків
не буває!

Зітхнуши, що (до репч)
Не до репч!
Чорнобилем зовється ця
трово...

Це було: під-Європи
в тапжнх п'єдставозі!
Но мовданою, у скарєвєх,
по вокзалах —
Подобизмо «подини у сїрій
шнєпєл»,
Дейійкин мармурові,
бетоню дєбєлє.

Почтєкований віспою дєспот
і злєдєй
Допл, натхєнє, і надєй,
і поєм, і мєлодїєй,
Стєнє шєбєнєм, бруттєм,
і смїєтєм, і прєдєтєм,
Нєстрєшим (о дєлє дємою —
зєблєним) стрєхом.

Алє будє: і ті шєнуєлєнєкин
рєкн
(Нє тєкі вжє блєзєкі, тє
однєкомє нрєвнє),
чї нрєвєду, зумєвє
чї нєзумєнє
Вїдцєруєтєсь мїлєт!
подєбизмн...

ЗЛО

Зло, жє вїкрєвємо зло
Злїє, справє, зєвєру
і зїнєзу,
Мєє снєвєдє, спєкнєю зїпє
З домє у дїм — по сомєму
нєрїнєзу.

Спїєчутєлєцї тє жєртєн —
однї,
Іншї — свїдєкн — нє сплєкн
нєчємє.
Кїм бупн мн в ті рєсєн
стрєждї!
Глєдєчємє бупн, слухєчємє.

Нєблїжєлєсь, тємнїпо,
рєсєно —
Зєтуплєлєсь вїчкє нєвєтрєк...
Довго, довго нє нарєжє зло
Мусїть довєй зєслєжєтї
зїрєк.

БІЛЬ

Зобїлєнє зїмє, зобїлєнє...
Іє рєдлє зїбє дїтєрє,
Пїдєслєтє, нєрєшїтє, нєспїлє
Сєвєтєчїрєнє врєчїстє порє.

Дух морєзєнїй, гострїй
і вєртїгїй,
Золотєвїй і сонєчнїй духї!
Рєжїтїє зїпєсєтїєрїй —
розрєстєртїєрїй
Но долїєцї пїшєчнїєрїй
дїдєх.

Рєк лїпожєю снєвєї стрїжє,
Дє сїнїєчїє зєшнє,
Дє сїнїєчїє зєшнє,
Мємє нєлєлє в нємєу гєрїзє,
Мєв у вєсєвїт зєхєлє зїрїє.

Я — мєлїєтїє дєрєвїдєчнїй
прєктїєк —
Пєрїнєлє пїд лєвїє тє стєплє.
Іє сєлєм'єнїє тєлїєлїє

єлєктїєк
Срїбнєсєлїєй плєкєтїє лїпєлїє.
Я зїбрєлє тїє рєтєлєно.

Мєв нєрєу, обдєрєвє з нїєх
фєльгєй,
І нє чувє: гємєлїєю лєдєвїрє,
І нє бєчє сєлєнє нє сїгєу.

То зє вєрєднїєм вїхєтє
сєпємє
Мєгє бєтїємє вєзїєчєлєвєлє.
Гєлєс, тємнїєй од лєтїє

і втємє,
Вєсє дєпєтєуєтє: зїєдїєнїє мєпїє!
Тєгє пїєно зєрєчєє дєдємє,
Дєжє дєжє обрїтєуєтєє сїєгє.

Лїє. Зєплєкє, Улєкєчє
— сєпємє —
В лєдєх вїєн дїємємє грїє
Одїєгєчєє. Мє дїєдує лєву
Обєрєжє мєнє пєрєнїє.

Пєдїзрєв, як бєлєчєу
нєслєву,
Ту сєпємє. На фєрмє лємїє.
А стєжнїє, щє глєхє бїлїє,
Вєзєє мїєєчє стєблємє.

Пєрєдє крїєдє мєнї зобїлєно.
Рєзємїє уєє. А бєлїєтє.

Роман Лубківський належить до тих письменників, які визнають сучасне обличчя української літератури. Самобутній поет, надуманий паранадлад, цікавий есеїст. Автор книг «Громова доріжка», «Равнина», «Звідає», «Словаччина літо», «Кербіана», «Міногоспеч», «Сарнива обіду», «Після вічності» та інших. В його перекладах побачили світ сюрреалістичні поеми наших найближчих сусідів «Словатискиє маб» і «Словатискиє ліра».

Поетичні книги Романа Лубківського вийшли в перекладах російською, білоруською, польською, болгарською та іншими мовами. За свою плідну перекладацьку роботу письменник відзначений премією імені Вітславєва Незалежності Чеського літофану, удостоєний почесного звання заслуженого діяча культури Республіки Польща.

Уже кілька десяти років Роман Лубківський очолює Львівську обласну письменницьку організацію, є членом правління ради СПУ. Торін обраний народним депутатом республіки, плідно працює в Комісії Верховної Ради України у закордонних справах. Публікує ларшї поетїє зустрічєє Ромєнє Марїєвнєчє у сіє сєрпєнєлїє дїє, щє дєдєчєнє вїдєчєнєчє «Дїпєр» обдєрєжєує чєлєлєрїє зєчнїєм вїхєдєм «Вїєрєбєнєго» з іх тєврїє.

Алє то щє дєдєчєнє. Нїчєго подїбнєго нє Ромєнє Лубкїєвськїє цєгє лїтє нє будє. Пєбєчєнє сїєтїє лїєшє сїєрпєнїєй єлїєгєрєфїєчїєй нєчєчєнїє, лїєдєтєлєнїєй прєдїєчєнїєм. Лїєвїєськїє нєчємєй обїєлєтєнїє імєнїє Нє. Стєфєнєчє, «і нє дїєжє вїдєчєлєнїє чїєнїє вїдєчєнїє», «гєрєчєтїє сєм лїєчєнїєчє» — бє вєнє дєрє вїдєчєрєлєноє уєє мєо сєтїєлїє, лїє лїтєрєтєрє. З уєєє дєстїєчєтєчєнїє і вєдєчємє. Бїтєчє, вїєчєлїє нє вєє прєдєдєнїє і зєрєбєнє єлєжєтїєчє, нєрєдїєчїє з сєбємє.

А тєврїє зєдємїтїє іх бєгєтє. І жєк вєнє уєє дїєїєсєтєлїє! З рєсїє і вєдєчє нємє, Ромєнє Марїєвнєчєу!

ТІНІ

Є грїжїє тїнї. Є крїєжїє,
мєк лїєтє.
Рухлїєвїє тїнї. Блїжїє від
пєєє.
А тїнь від Золотих Воріт
Я бєчу тїньє зєлєтєю.

ЕКСКУРСІЯ ПО
БАХИЧСАРАЮ

Нєзлєчїєнїє
Нєтєлєчє нєрєтїєнїєчїє —
Дєбєрєвїєлїєнїє лїєсєр
Крїємськєго єкєскурєєрїє —
Фєтєгрєфєрєтєсь нє тїє
мїєнєрєтє.

Рєзєкїтє вєтїє стїєн
Хєнськїєх лєкєїє,
Кєвєєчє тїємємє зєрєм
Пє жєлїєх зєкємєрїєх
гєрємє,

Пєдємїєчє вїмєчєєтєсь
нє дєчєнє,
Рєзємїєчєєтєсь тєплєм
лємєтєм.
Чїєнїє нє чєлїємє і
тєрєкєчїєчїє нєчємє,
Мєсєчє зїєтєє бїлє
«Фєлєтєнє спїє»,
Упїєрєє по вєхє
у дєстїєспєчєнє пїєчє.
Імєрєтїєчїє.

Зє чє
Іє фєвєрїєт
(грїєчїєю Нєчєсє, вїє жє —
Кнєзє Пєтєчїємїє
Тєврїєчєсїєчїє)
Згєчєє сєвєє зїєпїє
Нє бєдєрїєчїє зєрєбєнєчєх
Зєпєрєжїєчїє...

Зєпєчє злєжєнєго лєкєїєтїє,
Стрєчїєлїєтїє дєрєзєчїє,
Дєчєчєчїєчїє штєкєтєчїє.

СЛОВО
В ДИСКУСІЇ

Нєчємє вєчєчєтїє,
Щє дїєтєм єдєнєкє,
Яєвє мєчє.

Пєзєбєлєнє
Рїдїєго слєвє,
Дїєтє нє стїрєчє
Нєчєєєєдїєчїєчїє
Вїтєчєнїє.

А пєтїєм вїтєчєєсє:
— Зєїдєлїє
Дїєтїєрїє нєцїє,
Нєрєдєчєнїє і
смерть?..

Вїдпєвїдєчїє ж
Нє чє лїєчєнїє,
Вїє, стєчїєчїє
Тє мїєчєчїєчїє
Супєрїєтєрїєчїєчїєчїє
тїє!

НА ФОЛЬКЛОРНИЙ
МОТИВ

Гєй, вєстєнє у рєчєю,—
Зєбїдїть мєнє, мємє,
Зєбїдїть мєнє, мємє.
Нє мєлїєтїє мєнє! —

Пїдє ж у полє.
Кєсїтїє нє долїє:
Хтє жїєчїє зє мєнє
зїєчїє?

Чї мєтїє нє чєлїє,
Чї тєврєдє зєсїєчїє,
Тє сїєлєчїєчїє чєлїє!
Ой дїєвє жє тє дїєтїє!
Стєїтє мєє жїєчїє,
Стєїтє мєє жїєчїє —
Кємє яєчїє!

КРЕДО

Нє хєчє, єбїє
Зємїєтїє мєнє дєчєлїє.

Нє хєчє, єбїє
Зємїєтїє мєнє
вїєрїєчєлїє.

Нє хєчє, єбїє
Зємїєтїє мєнє
голєсєчєлїє
(Прєтїє мєнє).

Хєчє бєтїє
Сємїєм сєбєю

Нєстїєлїє,

Єбїє дє сєрцєчїєй
Сємїєтїє
Свєгє нєрєду
Мїє
Уєстєм прїєпїєтїє.
Нїє дє хрєстє.

Бутєфєрїє. Нєспрєжїєчїє.
А бєлє:

Гєртєнїє крїє мєуєдїєчїє,
Зєкрїєчєчїєчїє гєлєчїє
у мїєшєу,
Бєзємєчїє прєкїєпїєчїє
нєвїєчїєчїє

І нєчєлєчїєчїє нєчє
Уєрєчїє,
Щє сїєчїєлєчїє в рєчїє
Нє бїєлєчїєчїєчїє тєрєбєнїє
Ієлєм. Пїєчє...

Ієстєрїє
Бєлє жєртєстєю дє нєсє.
Алє жє і дєбєрєчїєчїєчїє.
Тємє сїєгєдєнїє
Пєрєстїєчїєчїє чїє дєрєгє
Сїєчїєчїє.

Тєк мусїє стєлїє.

Нє нєчєшє.

Лїєчїє.

Анатолій МАКАРОВ

ОСТАННІЙ ПЕТР

ЧИ ТВОРЕЦЬ РУЇНИ?

го, крім прагнення до особистого збагачення. Оволодівши важелями авторитарно-абсолютистської влади, невеличка купка німців тримала в трепеті і страхі величезну країну. В роки біроївщини для багатьох стало зрозумілим, що схилання перед усім іноземним зайшло занадто далеко й що привілейоване становище німців не відповідає їхнім справжнім заслугам. Чергова «двірцева революція» Єлизавети Петрівни мала патріотичний характер. Це була політична перемога, але попереду ще була боротьба в галузі культури. Потрібні були діяти, здатні відновити зневажені іноземцями патріотичні й релігійні почуття, зробити все необхідне, щоб усе слов'янське, вітчизняне, православе не сприймалося у майбутньому як щось варварське, дике, несумісне з поняттям європейської освіченості. Таку роль борця з нацирною європеїзацією й національним нігілізмом могли взяти на себе українські діяти, які мали вже чималі досвід боротьби з культурно-космополітичною експансією Заходу.

Тому не випадково, що українцям узагалі й зокрема українському духовенству належало помітне й почесне місце в так званій російській партії, що утворилася при дворі Єлизавети в перші роки її правління. Більше того, сорокові роки стали епохою загального визнання української культури в Росії, ронами ширшого захоплення всім українським, і особливо у вищих придворних сферах Петербурга. Коли з царського палацу зтік на Україну придворний бандурист Любисток, почалася паніка. Єлизавета була ображена й обурена «невдячністю» улюбленого артиста. Його розшукали й повернули в Зимовий палац. Йому показували потомствене дворянство й багаті маєтки під Лубнами. Завидну нарізку зробили також українці Марко Полторацький та Яків Шубський, які володіли прекрасним голосом. Придворний співак Тимофій Щербаський став митрополитом Київським, а потім і Московським. Про вплив діячів української культури в Петербурзі свідчить і те, що ідеїним вождем російської партії був духовник цариці Федір Дуб'янський, а архієпископом петербургським — княгиня Єлизавета Кулябко. До речі, до російської партії належав і улюблений придворний проповідник Гедеон Криновський. Ці люди дійсно знали, що можна й що потрібно було приставити прагматичній ідеології НТР XVIII століття. Коли Гедеон Криновський обурювався у проповідях «на

мудрість віку цього, тобто надмірну курйозність (цікавість — Авт.), що не личить у речах божественних», він не казав про цьому нічого такого, чого б не знав кожний випускник Київської академії, будь-який культурний українець, вихований у душі традицій християнського гуманізму, закладеного в українське бароко мислення Іваном Вишенським та його послідовниками — прихильниками старозаповітної душевності, смиренності й людності. У проповіді Гедеона, проголошений ним 29 липня 1755 року в присутності імператриці, є місце, в якому російські дослідники, погано знайомі з історією української етичної думки, бачать випад «реакційних церковних кіл» проти «прогресивного вченого-матеріаліста» М. Ломоносова. Однак нічого «особистого» в словах Криновського не було. Він казав не про церкву й не про науку, а про аморалізм узагалі, про людей, які, оволодівши званими, знаннями, почесними, багатствами, забувають про Бога, тобто про свою безсмертну душу, яка найменше за все потребує земних благ і пошестей: «Бо багато хто з безрозсудних Адамових дітей, як відчують у собі фортунину (якщо так можна сказати) щедрість, як побачать, що вони рангами, достоїнством і багатством від інших

дещо відірвані, а найбільше, як і пізніше, що вони розумом чи силою, чим лямками іншими природними дарами багатьох переважають, то вже здається їм, начебто й не від землі взяті вони плоть свою мають і немає над ними нікого такого, кому б за справи свої відповідати вони мають». Якщо дослідники мають рацію, і однією з причин напівнапів сатиричного «Гімна борю» М. Ломоносова дійсно прислужилося це місце з проповіді Криновського, то навіть у цьому разі суть конфлікту варто шукати не в одіозній боротьбі науки й церкви (подібні пояснення дуже спрощують картину духовних шукань того часу), а насамперед у вже визначених тоді розбіжностях ціннісних орієнтацій російської й української культур. В основі світогляду М. Ломоносова лежить ідея безкінечного наукового прогресу. Його надихають безкінечні, на його погляд, можливості Розуму.

Українські мислителі підходили до проблеми раціонального пізнання інакше. Вони зіставляли успіхи науки й моралі й знаходили сприну невідповідність між розумовим і духовним розвитком сучасної їм людини. Те, що казав з цього приводу духовник Єлизавети, без труднощів можна знайти і в творах Григорія Сковоро-

відгомін тодішнього шанування всього українського в петербурзькому суспільстві: «Возлюби мене, Боже, — сказала цариця, — в царстві небеснім Твоїм, ян я люблю народ цей благонравний і незлобивий».

Ці й БАГАТО інших фактів допомагають зрозуміти ту атмосферу, яка породила таку дивну історичну фігуру, як Олександр Григорович Розумовський (1709 — 1771). Крім вільного козацького походження, особливого шарму й витонченості, «м'якої» інтелігентності, властивої культурному українцеві, в нього не було абсолютно нічого, що мало б якусь цінну в очах петербурзьких аристократів. А проте саме його вибрала в чоловіки дочка Петра, цесарівна Єлизавета, йому симпатизували при дворі багато вельмож, про нього писали в посланнях іноземні послі. Разом з духовником цариці Федором Дуб'янським і єпископом новгородським Амвросієм Юшкевичем він стає вождем російської партії, другом і одиодумцем канцлера Бестужева-Рюміна. Демонстративно відмовляючись від усіх постів, і залишаючись «приватною особою» за всього величезного впливу, він стає неофіційним послом України при російському дворі. Всі найважливіші справи Гетьманщини вирішувалися за його сприяння й участі. І зробив він для неї в сорокові роки не менше, ніж два останні гетьмани після Мазепи. Так, на початку царювання Єлизавети іншою сенатських указів росіянам заборонялося перетворювати українців у своїх кріпаків, було створено спеціальну комісію, яка обмежувала можливості російського начальства в захопленні вільних земель, оскільки тяжкі для населення повинності і сплисане недоїмкін, в середині сорокових років жителів України «звільнено» від будівництва фортець, а всі російські полки виведено. Інакше кажучи, за декілька років було зроблено те, чого українські діяти добивалися десятиліттями.

Очевидно, є всі підстави гадати, що в Олександрі Розумовському в ті рони всі бачили єдиного гідного претендента на пост гетьмана, та проте в рони його найбільшого впливу це місце лишилося вакантним. Олександр Розумовському вистачало такту не займати те становище, яке змушувало б його брати роль маріонетки російського уряду на Україні. Досягнуті в українських справах успіхи не запаморочили йому голову. Він розумів, що все це лише похвальні й милостинні, які мож-

на дати й від них прав і вже не мала ло вже полздатних захи ти Іх. І том мовсьній зволіпшиться са приватною сційним по країни в Пе да, мабуть, лося вберетт гетьманства брата Кир Розумовсько 1803). Той очевидно, сздавалося, цго може ви державний дилився. Як горювич і з українським йозно, то ц би петербур воно й виий коли на поч років гетьм решті навест дових справ зазіянулу ре ня на Украй ж запропону «відставку» манство ост Все це свідч російським м рибний не д гійний гетьм здатна своїм метувати са ської дер жаль, росій знайшли мовсьному т лн. Він на владі невла помпезності, нував у Гул тичну монар зі старшино рипами по мазаннк лянгось «ун іства». оточували дійські сера гусари. Він себе лова штат. Його лися незви тую. У святк влаштовува походи й м вою стріль них палера писав, як я «ми», «того мо», «дано іша спр зумовсьній. для нього я ною особко Між ними ком дружи нім хотів, д ти настільк тослівних з доглядливост кий чинив забавлявся ним блазз дивне само нюється ще ло Григоров зав себе 'с особко, роль держа рез каприз друзів і ро справжнім його очак що він не ти при свої

ЩЕ С Я в Обидовс небожа Ма ніжнська товариша с нх письме ків, філосо смерть опл су вся нуд ратні. Кол мовсьній а молодшого за кордон, паспорт на довського. було щось ловін росій дивався, щго брата меценат, т кровитель

III Я БАГАТО ІНШИХ

[illegible][illegible]

успішні невідчайдушні військові діячі, які виграли війну, не вважалися укрїнцями, бо походили й молебні з гарматного стрільбона. На офіційній планерці, де розумувалися військові питання, не вважалися «військовими», якщо їхній статус наказував, «дано у Глухів» тощо. І навіть справа Кирило Роговського, який вважався офіційно для нього не війським офіційно особам, а й невійськовим. Мій тинь тьма буні цілком зрозуміла, бо в мене була хитрість, що міг би підняти, але не хотів, бо не хотів і настільки рясних і багатослівних запам'яну у своїй розповіді. Так Роговський, який був офіційно, був не військовим, а цивільним, і це добувалося з його самозначення. Після закінчення війни, коли він з'явився у Григорів, запам'яну, що він себе с'уто приватного особам, змушеного трати на війське державного муся, не хотів, щоб його вважали військовим, і він був у родині. Останнім правильним гетьманом був у нього очач Іван Мазепа, трохи менше, але він був військовим, і він с'уто, як і Роговський, був військовим.

[illegible]

З гетьманом Розумовським подібних архітектурних відповідей не траплялося. Він не лишив по собі нічого великого. Все більш-менш згасло на цьому трупі буржуазного, а не його, після його смері процесів, після чого, потрібно сказати, вийшов під час великих зрушень з архітектурного мислення України: обирали його на гетьманство й зустрічали в 1751 році біля архаїчного собору св. Миколи (нині № 33), для його матері будували «уважати» Пастреллі (в Україні: Григорій-Барський, а самого його поховали в нинішньому будівництві невеличкі батюнківські Воскресінські брати, відзначили рисини «дворого класичного сма-

Україні, «ніякої різниці особливого наріччя не було тобто знищувати будь-які прояви української літературної мови, що в той час активно формувалася».

[illegible][illegible]

ГЕТЬМАН Розумовський навряд чи підозрював про ту трагедію, яку переживала українська культура, в часи його театально-публічного правління. Можливо, він узяв би задумуватися про існування такої культури. Однак неважна частка відповідальності за її розорення лежить на його совісті.

НА ЗНІМКАХ:
 © Кирило Розумоаський, Гра-
 фюра Шляйдта з портрета Тоне
 758 року.
 © Собор Різдва Богородиці в
 м. Козелець, збудований архи-
 антимом І. Григорозичем-Бар-
 ьшним у співзаставі з А. Кис-
 оаим у 1752—1763 роках на
 замовлення Н. Д. Розумихи як
 пам'ятки.

Міжнародний центр інформаційних технологій

забезпечує українським абонентам цілодобовий вихід у

Всесоюзну комп'ютерну мережу RELCOM, а також у комп'ютерні мережі США, Канади, Німеччини та ін.

З нами зв'язані тисячі абонентських комп'ютерів в СРСР, мільйони людей, що користуються електронною поштою у всьому світі.

Електронна пошта — це:
— передача повідомлень міжнародними комп'ютерними мережами в будь-який кінець світу;

— оперативний зв'язок з університетами, вузами і найбіль-

шими науково-дослідними центрами земної кулі;

— доступ до баз даних різного профілю;

— обмін комерційною інформацією як всередині країни, так і з зарубіжними партнерами.

Освіта, наука, охорона здоров'я, комерція сьогодні немислимі без використання комп'ютерних мереж.

Разом з нами — у світ комп'ютерних комунікацій!

Наша адреса: 252010, м. Київ, вул. Січневого повстання, 13.

Телефон: 290-74-31;

факс: 290-89-34.

...Ви хочете, щоб початок вашого спільного життя став надзвичайною подією, яка б запам'яталась назавжди?

Але як уникнути банальної метушні великого міста: пошуків затишного і в той же час недорогого банкетного залу, черг на замовлення транспорту тощо...

Не засмучуйтеся, якщо ви призначили весілля не раніше 15 вересня, молодіжний центр «Сплав» комбінату «Криворіжсталь» пропонує вам казкову весільну подорож на узбережжя Чорного моря.

До ваших послуг комфортабельний транспорт, який доставить вас разом з вашими гостями у пансіонат «Парус» Скадовського району; весільний стіл, зручні номери для відпочинку, музична програма з цікавими об'єздами, фото- та відеослуги і навіть... власний перукар. А головне — море: срібне, ласкаве, неповторне...

Запевняємо: вартість подорожі не перевищить того, що вимагатимуть подібні турботи у місті або селищі, де ви живете.

Приймаючи також заявки на колективний відпочинок протягом тижня.

Замовлення приймаються за адресою: Україна, 324006, м. Кривий Ріг, проспект Металургів, 22, Мол. центр «Сплав» комбінату «Криворіжсталь». Телефон для довідки: 23-48-89.

ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «ЕЛЕКТРОНМАШ»

ПРОПОНУЄ:
Диски гучні магнітні ГМД-130
(Дискети)

Для записування і відтворення інформації способом модифікації частотної модуляції з номінальною швидкістю запису 7950 перекодів магнітного потоку на радіусі 1,38 дорожки на 1 мм.
Дискети ГМД-130 мають двосторонню подвійну шпильку шпилькою відзначають. ТУ 23-7184. 002-87. перевіряються за своїм параметрами вимірювачем міжнародного стандарту ІСО 837. Дискети виготовляються на обладнанні за технологією і матеріалів провідних фірм Німеччини і Великобританії. У процесі виробництва дискети підлягають 100-процентному контролю на виступ, з використанням сучасних засобів і методів контролю. Інформаційна ємність дискети 720 Кбайт, повна ємність дискети — 1 Мбайт. Середній ресурс дискети у контакті з магнітною головкою на одній дорожці не менше як 20х10⁶ проходів.

Наша адреса: 321100, м. Київ, вул. Велика Онуфрієва, 4, виробниче об'єднання «Електронмаш».

Телефони для довідки:
відділ маркетингу 473-43.00, 473-98-18.
Відділ збуту — 473-93-24, 174-12-37, 8НТІ — 473-92-20.
Телефакс — 473-92-20.
Телефакс — 474-12-82.
Ми чекаємо на ваш замовлення!

«ЧЕРВОНА РУТА-91»

Копія	Що	Де
9 серпня поч. о 19-00	Відкриття Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики «Червона рута»	Стадіон «Металург»
10 серпня поч. о 16-00 і о 20-00	Змагання виконавців у жанрі поп-музики, I тур (початок)	Палац спорту «Юність»
11 серпня поч. о 15-00	Змагання виконавців у жанрі поп-музики, I тур (продовження)	Палац спорту «Юність»
11 серпня поч. о 17-00	Концерт українців із-за меж республіки «Україні всієї країни, коханої»	Палац культури «Жовтєвий»
12 серпня поч. о 15-00 і о 19-30	Змагання виконавців у жанрі поп-музики, II тур (закінчення)	Палац спорту «Юність»
13 серпня поч. о 18-00	Змагання виконавців у жанрі поп-музики, II тур	Палац спорту «Юність»
14 серпня поч. о 15-00 і о 19-30	Змагання виконавців у жанрі рок-музики	Палац спорту «Юність»
15 серпня поч. о 15-00 і о 19-30	Змагання виконавців у жанрі рок-музики	Палац спорту «Юність»
16 серпня поч. о 10-00 і о 14-30	Змагання співацько-бардів	Палац спорту «Юність»
17 серпня поч. о 19-00	Концерт переможців «Червоної руты-91»	Палац спорту «Юність»
18 серпня поч. о 19-00	Відкриття Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики «Червона рута»	Стадіон «Металург»

Поряд з цим відбуватимуться також: концерт авангардної імпрізаційної музики, імпрізаційний концерт «Хто хоче...», виступи авангардних українських поетів, виставка творів за поезією Б. Стуса, показ модної сучасного українського одягу, молодіжні заходи «Замикни любові», театралізовані відкриття наметового містечка, народні свята Мако-

вея, Обжинки, Розговини, виставка катів, енологічний поїзд окорбот, зустріч з народними депутатами України, наукові диспути. Щодня на Вознесенському майдані відбувається богослужіння, працюють відеосалон, художня виставка, проходять книжкові ярмарки, демонструються українські кінофільми.

